

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

13 Quanto tempore præscribat, qui rem accepit à possessore malæ fidei,
vel eo qui mala fide tradidit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

perij : vt docet Couarruias §. 3. num. 3.

In quarto sunt bona Principatus, quæ coronæ sunt annexa; vt prata, saltus, viuaria, prædialia rustica & vrbana, vrbes, castra, hæc præscribi non possunt contra Principem, nisi 100. annis. Probatur ex L. Vtinter diuinum. 23. C. de sacrosanctis Ecclesiis, vbi in præscribendo legato, vel donato, vel empto, contra ciuitates requiruntur 100. anni; ergo multò magis contra Regnum vel Prouinciam. Hæc enim sunt bona Regni vel Prouinciæ. Est communis sententia Doctorum. Secus est de fisco Principis. hic enim non fruitur priuilegio præscriptionis centenariæ, sed tantum 40. annorum: sicut neque ciuitates, contra quas etiam 40. annis præscribitur, exceptis iis quæ habentur d. L. Vt inter diuinum, quæ sunt hereditas, legatum, fideicommissum, donatum, emptum: vt enim hæc contra ciuitatem aliquam præscribas, requiruntur 100. anni. In ceteris sufficiunt 40. vt passim docent Doctores.

Ius ciuitatis in quibusdam, quæ ipsis relicta.

Priuata Principis.

In quinto sunt ea, quæ Princeps possidet vt priuatus. In his quibus præscribitur contra Principem, sicut contra priuatum. Ita Couarr. supra num. 16. ex Baldo & aliis: nam & res patrimoniales Clericorum præscribuntur contra eos, sicut contra alios. Neque vllum lus extat, quo Principibus hac in parte aliquod Priuilegium præ ceteris, maximè Ecclesiasticis tribuatur.

DVBITATIO XIII.

Quanto tempore præscribat, qui rem accipit à possessore male fidei, vel eo qui mala fide tradidit.

Respon. & dico Primò, Is qui accipit eam vt heres immediatus, nullo tempore potest eam præscribere, etiam si bona fide acciperit & possederit. Est communis sententia DD. vt docet Couarr. reg. Possess. §. 9. in principio. Colligitur ex L. Cum heres, 2. de diuersis temporal. præscript. vbi dicitur: Cum heres in fuis omne defuncti succedat, ignorantia sua defuncti vitia non excludit; veluti cum sciens alienum ille vel precario possedit: quamuis enim precarium heredem ignorantem non tenet, nec interdito recte conueniatur, tamen vsucapere non poterit, quod defunctus non potuit. Addit: Idem Iuris est, cum de longa possessione queritur, cum exordium rei, bona fidei ratio, non teneatur. Et §. Diutina. Instit. de vsucap. Si ille (defunctus) initium iustum non habuit (id est, si mala fide cepit possidere) heredi & bonorum possessori, licet ignorantia, possessio non prodest. Idem habetur L. vlt. C. Communia de vsucapion. Ratio est; quia heres, defuncti personam repræsentat, ita vt fictione Iuris censeatur vna eadem persona; & eorum possessio, quasi vna continuata possessio. vnde cum initium istius possessionis in defuncto sit vitiatum mala fide, censeatur etiam vitiatum qua parte extenditur ad heredem, ita vt heres fictione Iuris mala fide censeatur possidere. atqui cum mala fide non procedit præscriptio. vnde sicut defunctus non poterat rem illam præscribere, ita nec heres. Hæc ratio colligitur ex Iuribus citatis.

42 Heres anterioris mala fidei non præscribit.

Aduerte tamen, non videri omnino improbabile, heredem posse præscribere spatio triginta annorum: quia hic non requiritur titulus, sed solum possessio bonæ fidei. atqui iste heres reuerà bona fide possidet. Nec obstat, quòd iuris fictione dicatur possidere mala fide, tum quia id solum est verum quatenus continuatur eius possessio cum possessione defuncti, & vna cum illa censeatur; non autem quatenus consideratur ipsa per se, & vt ab ipso herede habens initium per nouum actum, quo adita hereditate cepit possidere: tum quia, cum illa non sit vera mala fides, sed solum ficta vel præsumpta, quæ etsi impediat præscriptionem ordinariam, quæ tribus, decem, aut viginti annis completur, non debet ei tribui tanta vis, quanta malæ fidei veræ. vnde non debet impedire extraordinariam, quæ est triginta vel quadraginta annorum, & nullum postulat titulum, nisi præsumptio Iuris ei aduerfetur. itaque heres poterit triginta annis illa bona præscribere, non vtendo tamen accessione temporis, quo mala fide illam possedit defunctus. Hanc opinionem Iure Canonico veram esse, tenent Dynus, Bartolus, Bellamerus, & quidam alij. imò eandem etiam Iure ciuili obtinere docet Alexander, consil. 110. num. 7. & multi alij relati per Baldum. Vide Couarr. supra num. 1. 4. & 5. qui etiam satis in illam inclinatur. Tamen altera opinio videtur Iuri conformior, quod causetur talis heres non possit præscribere, refertur in malam fidem præsumptam, qua censeatur possidere: quæ mala fides etiam præscriptioni tricenariæ obstat. Eandem tenet Siluest. Præscriptio 1. num. 8. & alij passim.

Dixi, vt heres immediatus; quia heres immediatus, id est heres huius heredis, potest eam tempore ordinario præscribere, si bona fide vera prior heres possederit. Ratio est, quia fictio illa Iuris de mala fide ad secundum heredem non extenditur. vitant enim Iura duas fictiones ex eadem causa. vnde etsi mala fides vera defuncti pariat in herede fictionem, & veluti vmbra malæ fidei: non tamen hæc mala fides ficta seu vmbra potest similem parere in successore. vmbra enim vmbra non facit, sed verum corpus. quare etsi prior heres succedens immediatè auctori malæ fidei, ac proinde labem malæ fidei Iuris fictione ab eo contrahens, non possit rem illam vsucapere, secundus tamen heres, ad quem fictio illa non pertingit, poterit. Quòd si heres potest illam vsucapere, multò magis donatarius, emptor, & legatarius poterunt, cum personam sui auctoris non repræsentent. vnde si immediatus heres rem defuncto commodatam, aut locatam, aut apud eum depositam, existimans hereditariam esse, bona fide accipienti vendiderit, aut donauerit, aut dotis nomine dederit: dubium non est, quin is qui acceperit, vsucapere possit, vt habetur §. Sed tamen. Instit. de vsucap.

Probabile illum vsucapere.

43 Heres immediatus.

Donatarius, emptor, legatarius.

Hoc tamen quod diximus, secundum heredem posse vsucapere, limitandum censent DD. sius possit vsucapere. nisi hic secundus sit heres, qui suus in Iure vocatur. Hic enim rem illam non potest vsucapere titulo heredis. ita colligitur ex L. Nihil pro herede. 2. C. de vsucapion. pro herede; vbi dicitur: Nihil pro herede posse vsucapere suis hereditibus.

bus existentibus, obimuit quam legem DD. communiter licintelligunt, quasi diceretur, suos heredes non posse vti capere titulo pro herede, si succedant in rebus alienis apud defunctum reperiatis, quamuis defunctus bona fide eas tamquam suas possederit. Idem confirmant ex L. 2. 7. Pro herede, vbi dicitur: *Filius à patre heres institutus, res hereditarias à patre sibi donatas, pro parte coheredum vsucapere non potest.* Heres autem *suius* (quem Græci *δυναστος*, id est domesticum, vocant) est filius & filia respectu patris; nepos & neptis respectu aui morientis in cuius sunt potestate; si tamen pater illorum per mortem vel aliter non amplius eidem auo suberat, vt habetur §. Sui autem. Instit. de hered. qualit. & differ. Dicuntur isti heredes *sui*, vel quia proprii & domestici, vel quia sibi ipsis quodammodo succedunt: nam etiam viuo patre quodammodo domini bonorum existimantur; vt habetur Instit. loco citato. Causa autem, iuxta communem DD. sententiam, cur talis non possit præscribere titulo heredis, est, non quòd fingatur habere malam fidem, sicut eius decessor, sed quia non habet titulum possidendi distinctum. censetur enim continuare possessionem sui decessoris, & ex ipsius titulo. Vnde cum ille non haberet titulum, utpote heres mali auctoris, nec heres illius habet.

Quis dicatur heres suus.

Duo tamen hic aduertenda: Alterum est, cum dicitur heredem *suum* non posse vsucapere, id intelligendum de vsucapione ordinaria, quæ requirit titulum, & in mobilibus peragitur triennio; in immobilibus decennio inter præsentis, & vicennio inter absentes. vnde non dicitur absolute, non posse præscribere, sed non posse præscribere *pro herede*, id est titulo heredis. Huic tamen nihil obstat, quin possit præscribere vsucapione extraordinaria non requirente titulum, qualis est tricenaria & quadragenaria, quando præsumptio Iuris non aduertatur, vt patet ex dictis. non tamen potest vti accessione temporis sui decessoris, nisi hic etiam præscribere potuerit. Vnde si ponamus heredem immediatum iniqui possessoris, qui catenam auream mala fide possidebat, non posse vsucapere 30. annis illam catenam etiam cum bona fide; huius filius requiret 30. solidos annos. Si autem iuxta probabilem sententiam supra insinuatam dicamus immediatum heredem potuisse tanto tempore illam vsucapere, secundus heres poterit vti accessione temporis, quo prior possedit. vnde si tempus illud sit 30. annorum, solum requiret annos 20. si sit 20. solum requiret 10. ad complendam præscriptionem.

Probabile posse vsucapere.

Alterum est, ea quæ diximus de herede suo, ipsum non posse vsucapere pro herede, procedere secundum intellectum illarum duarum Legum, quem communiter amplectuntur DD. Satis tamen probabile est, longè aliam esse mentem illarum Legum, vt ostendit Viglius in Tit. de hered. qualit. & differ. §. Sui autem. Cum enim L. 2. C. de vsucap. Pro herede, dicitur; *nihil pro herede posse vsucapi, suis heredibus existentibus*; non significatur heredes suos non posse vsucapere, sed alios non posse vsucapere titulo pro herede, contra heredes suos. Cum enim suppetunt heredes sui ad quos ea res pertinet,

alius caret titulo pro herede. vnde non potest vsucapere, nimirum tempore ordinario. Confir. L. Ex testamento. 2. C. Vnde liberi; quæ est eiusdem Imperatoris, vbi dicitur, *Ex testamento, vel ab intestato existente filio vel nepote suo herede, neminem posse ab intestato heredem existere.* Vnde sequitur, illum non posse habere titulum heredis, ac proinde non posse pro herede vsucapere. Nec obstat dicta L. 2. 7. Pro herede: quia solum agitur de rebus à patre donatis filio; quæ cum filius titulo donationis naturaliter possidere cepit viuo patre, non potest postea illo mortuo eadem incipere possidere titulo heredis (ob dictum vulgare, quod habetur eadem Lege; *neminem sibi causam possessionis mutare posse*) vnde nec pro herede vsucapere.

Ad rationem contrariæ sententiæ respondet Viglius, *heredi suo* Iuris fictione tribui quidem dominium idem quod decessori, non tamen eandem possessionem. Etsi enim viuo patre filius dicatur dominus ob futuram successionem necessariam, non tamen possessor. vnde etiam nihil potest attingere sine concessu patris. Accedit, quòd nec primo heredi, qui immediate succedit auctori malæ fidei, dedit titulum (rem enim habet titulo successionis hereditariæ) nec defectu tituli negatur ei vsucapio; sed defectu bonæ fidei, vt ostensum est. multò minù secundo heredi deest titulus, cum priori de nouo succedit. Iuxta hanc sententiam *heres suus* potest vsucapere titulo pro herede, sicut alij, quæ sententia in re non multum discrepat à sententia multorum DD. qui dicunt, etiam heres suus non possit præscribere titulo pro herede, quatenus est filius, posse tamen quatenus est cognatus vel agnatus testatoris. hoc enim nihil aliud est, quam absolute fateri illum posse pro herede vsucapere, licet sub alia qualitate, seu formalitate quam filij. quæ tamen qualitas semper includitur. Vide Gomezium tom. 1. c. 9. de transmissione hereditatis, num. 19. & Co-uarr. Regul. Possessor. p. 2. §. 5. num. 3. & sequentibus.

Dico secundò, Qui bona fide accepit eam alio titulo (vt legati, donati, empti, &c.) ab auctore malæ fidei; potest eam præscribere tempore ordinario: præterquam in duobus casibus. Primus est, si res sit immobilis, & is, contra quem præscribitur, ignoret eam ab alio possideri. Secundus est, si res illa sit *furtiua*, vel *vi possessa*: tunc enim requiruntur 30. anni. Est communis DD. ex L. An vitium. 5. 7. de diuersis temporalibus præscriptionibus, vbi dicitur, *vitium auctoris non obesse emptori vel legatario.* vt si Titius vendat tibi quod alteri oppignoraueat: tunc enim mala fides auctoris solum verlatur circa rei possessionem, quam sibi iniquè vsurpat, non circa proprietatem, vt habetur d. L. An vitium. Si tradat tibi quod alteri antea à se venditum & nondum traditum fuerat. Si Prælatum sine consensu Capituli in te aliquid transferat, cum putares eum consensum habere. Si tibi donatum à minore quem putabas maiorem; secus si etres in iure, putans Prælatum sine consensu Capituli posse alienare, aut minorem donare. Si accepisti ab inuente qui putabat id necessariò dandum pauperibus. In his igitur & similibus, cum res non sit furtiua, nec vi possessa, mala fides aucto-

auctoris non nocet successori particulari, nimirum emptori, donatario, &c. Denique si accepisti bona fide à possessore mala fidei, & dominus sciens rem suam alienatam, intra decem annos, si praesens fuerit, & intra viginti si absens, litem in te non fuerit contestatus, firmiter eam obtinebis, vt habetur Authent. Mala fidei. C. de longi temporis praescriptione, & Nouella 119.

Probantur
exceptiones.

Facimus duas exceptiones. Prior de re immobili aperte colligitur ex d. Authent. Mala fidei; vbi dicitur: *Mala fidei possessore alienante, cessat longi temporis praescriptio, si verus dominus ignoret ius suum, & alienationem factam. spectatur ergo 30. annorum defensio.* Secus vero quando scit, & non se opponit, vt dictum est.

Res furtiua & vi occupata.

Alteram exceptio probatur, quia res furtiua & qua vi occupata (etiam si postea ab aliquo bona fide empta fuerint) non possunt praescribi spatio longi temporis, id est decem vel 20. annorum: vt expressè habetur §. Furtiua. Instit. de Vfuca. Habent enim ex dispositione Iuris vitium obstitens ordinariae praescriptioni, vt patet Instit. loco citato. Quare fallitur Sotus libro 4. de Iustina quaest. 5. art. 4. post secundam conclusionem, vbi docet, latronis filium, si bona fide paternam hereditatem adiit, & toto tempore praescriptionis illa fide possedit, esse tutum in conscientia, etiam si postea innotescat fuisse aliena. Idem docet de emptore, qui bona fide emit à latrone. Sed est aperte contra Ius; heres enim mali auctoris titulo heredis numquam praescribit; vt ostensum est: emptor vero non praescribit tempore ordinario.

Sententia Soti.

Nec obstat L. Si aliena. 10. 7. de vfuca. p. nibus, quam Sotus pro se citat; nam ex eadem lege, in hinc, constat rem furtiuam non posse vfuca. pi, ne à possessore quidem bonae fidei. Aduertere tamen, emptorem talis rei posse illam vfuca. p. capere tempore longissimo, nempe triginta annis; vt communiter Doctores docent, & colligitur ex L. Sicut in rem. 3. C. de praescriptione 30. vel 40. annorum. & L. Si quis emptio. nis. 8. §. Quod si. C. eodem. Vnde si Breuiarium emeris à fure, & 5. annis bona fide possederis, & tunc intelligas furto fuisse sublatum, non potes retinere: vt ait Siluest. secus si 30. expleris. quod si vbi 20. annis possedisti, alteri tradas; potest ille vt accessione temporis tui, & ita praescribere 10. annis. 10. enim & 20. efficiunt triginta annos praescriptionis: idque semper fieri potest, quando alter alteri in possessione succedit: si tamen vterque poterat rem vfuca. p. Si enim prior non poterat vfuca. p. re, eo quod mala fide possideret, vel quia est heres eius, qui mala fide possidebat; non potes vt accessione temporis, quo ille rem possedit, sed debes ipse integrum tempus possidendo explere. ita habetur §. Diutina. & seq. Instit. de Vfuca. p. & L. panule. & vlt. 7. de diuersis temporibus praescript.

Via accessione temporis aliena.

Idem dicendum de rebus vi possessis, cum aliquis alterum à possessione sua vi deiciens illam occupat: quamuis res litigiosa sit, aut ille suam esse putet. talis enim res, etsi bona fide ab illo inuatore eam emeris, non potest vfuca. pi, nisi 30. annis, seculo tempore quo ille eam possedit. Si tu illam alteri tradas, poterit ille

vt accessione temporis quo tu illam possedisti, vt antè dictum est.

Petes, quid si illa res vacabat possessore, propter longam obliuionem domini absentis, aut negligentiam, aut mortem, & ab altero absque vi occupata fuit?

Resp. Illam rem posse vfuca. pi per eum qui bona fide illam ab vfuca. p. re emerit, vel dono acceperit, tempore ordinario, nimirum decem annis inter praesentes, & viginti inter absentes, vt expressè habetur §. Quod autem. Instit. de Vfuca. p. quia res illa nec est furtiua, nec vi possessa: vt ibidem dicitur. Sed hoc Ius postea est correctum ab eodem Iustiniano Nouella 119. vbi requirit 30. annos in emptore, & aliis qui à mala fide possessore pereceperunt. Si, inquit, *verus verum dominus ignorat, simul quod ea res ad ipsum pertineant, simul quod alienatio intercesserit; iubemus vt non aliter quam triennio praescriptione excludatur: cum is qui res hoc modo possidet, dicere nequeat, quod ipse bona fide possideat, quando à mala fidei possessore hasce acceperit.*

DUBITATIO XIV.

Quantum temporis requiratur vt consuetudo praescribat contra legem.

Suppono ex dicendis 1. 2. quaest. 97. Consuetudinem posse praescribere contra ius posituum, illudque tollere, & nouam obligationem inducere: modò sit *rationabilis & legitime praescripta*; vt expressè definitur cap. vlt. de consuetudine; vbi Greg. IX. sic ait: *Licet longana consuetudinis non sit vis auctoritas, non tamen est vsque adeò valitura, vt vel iuri positivo debeat prauidium generare, nisi fuerit rationabilis, & legitime sit praescripta.*

Rationabilis dicitur, quae lege statui potest; siue quae iusta censeretur & obligaret, si lege statuta esset. Eadem enim est materia legis iustae & consuetudinis. nam consuetudo est tacita quadam lex, vt insinuat l. 3. C. Quae sit longa consuet. & ex eodem fonte profluit. vnde etiam eandem vim habet. Quare sicut lex posterior tollit legem priorem; ita etiam consuetudo priorem legem tollere potest. Nec refert, etiam si in lege dicatur, *non obstante vlla consuetudine etiam immemorabili: vel nulla consuetudine in contrarium vllis vquam futuris temporibus valitura.* Nam prior clausula intelligitur de consuetudine quae viguit ante illam legem, quam ea lex, vt pote posterior, abrogare potest, sicut & legem priorem. Altera loquitur quidem de consuetudine futura; sed intelligenda, durantibus circumstantiis cum quibus illa consuetudo tunc non videbatur rationabilis: illis tamen mutatis, & subortis aliis cum quibus consuetudo contraria incipit videri rationabilis, potest vim illius legis tollere, & nouam inducere, vt passim DD. tradunt. Et Conari. lib. 3. variarum cap. 13. num. 4. vbi dicit hanc opinionem esse communem.

Sic consuetudine quadam festae & ieiunia Iuris communis quibusdam locis abrogata, vel alia noua introducta. Sic decimae multae sublatae; sic multa circa ritus Sacramentorum consuetudine mutata. Denique idem locum habet in legibus irritan-